

Miljöförvaltningen	Dnr MHN 2020-6365
Stockholm Vatten AB	Dnr 22MB766
Exploateringskontoret	Dnr E2022-02228
Trafikkontoret	Dnr T2022-01245
Stadsbyggnadskontoret	Dnr 2022-14470
Fastighetskontoret	Dnr FSK 2022/374
Idrottsförvaltningen	Dnr 1.6/2022/1497
Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning	Dnr ST 2022/261
Bromma stadsdelsförvaltning	Dnr BRO 2022/210
Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning	Dnr HV 2022/374

Handläggare

Miljöförvaltningen, Stina Thörnelöf
Tel: 08 508 288 52
Stockholm Vatten AB, Joakim Lücke
Tel: 08 522 124 60
Exploateringskontoret, Pernilla Morris
Tel: 08 508 264 74
Trafikkontoret, Tomas Nitzelius
Tel: 08 508 260 42
Stadsbyggnadskontoret,
Virginia Kustvall Larsson Tel: 08 508 272 54
Fastighetskontoret, Boel Noro Svärd
Tel: 08 508 267 55
Idrottsförvaltningen, Oliver Karlöf
Tel: 08 508 276 59
Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning,
Suzanne Fyffe Tel: 08 508 030 12
Bromma stadsdelsförvaltning, Mikael Bohlin
Tel: 08 508 062 05
Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning,
Solveig Nilsson Tel: 08 508 040 52

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-12-13
Styrelsen för Stockholm Vatten AB
2022-12-08
Exploateringsnämnden
2022-12-08
Trafiknämnden
2022-12-15
Stadsbyggnadsnämnden
2022-12-15
Fastighetsnämnden
2022-12-06
Idrottsnämnden
2022-12-06
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
2022-12-15
Bromma stadsdelsnämnd
2022-12-15
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2022-12-15

Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån

Förslag till beslut

1. Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån, Fakta och åtgärdsbehov (bilaga 1) och Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån, Genomförandeplan Stockholms stad (bilaga 2), antas.
2. Utredning, uppföljning och utvärdering av Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån ska ske i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen
Avdelningen för stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08 50828852
stina.thornelof@stockholm.se
start.stockholm

Anna Hadenius
Miljödirektör Miljöförvaltningen

Mårten Frumerie
VD Stockholm Vatten AB

Johan Castwall
Exploateringsdirektör Exploateringskontoret

Monika Joelsson
Tf. Stadsbyggnadsdirektör
Stadsbyggnadskontoret

Gunilla Glantz
Trafikdirektör Trafikkontoret

Anders Kindberg
Fastighetsdirektör Fastighetskontoret

Marina Högländ
Idrottsdirektör Idrottsförvaltningen

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör Spånga-Tensta
Stadsdelsförvaltning

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör Bromma
Stadsdelsförvaltning

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör Hässelby-Vällingby
Stadsdelsförvaltning

Sammanfattning

Enligt EU:s vattendirektiv ska samtliga vattenförekomster inom unionen skyddas och återställas så att de uppnår god ekologisk och kemisk status. Bestämmelser om miljön i en vattenförekomst benämns som miljökvalitetsnormer och ansvaret för att en miljökvalitetsnorm följs åvilar kommuner och övriga berörda myndigheter.

Enligt Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus ska lokala åtgärdsprogram tas fram. Genom lokala åtgärdsprogram kan staden visa hur miljökvalitetsnormerna är avsedda att följas och utgör därmed en förutsättning för att staden ska kunna förena sitt bostadspolitiska mål om att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030 med skyldigheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten.

Bällstaån påverkas, i likhet med majoriteten av stadens vattenförekomster, av att områden kring ån har förtätats vilket har lett till att livsmiljön för djur och växter förändrats samt att andelen hårdgjord yta ökats med ökad belastning av dagvatten som följd. Bällstaån bedöms idag ha dålig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Syftet med det lokala åtgärdsprogrammet är att belysa

de huvudsakliga utmaningarna och ge förslag på konkreta åtgärder så miljökvalitetsnormerna följs.

Åtgärdsprogrammets faktadel utgör ett övergripande underlag för förslag till åtgärder och prioriteringar i de berörda kommunerna; Järfälla, Stockholm och Sundbyberg. Varje kommun upprättar egna genomförandeplaner eller motsvarande.

- Baserat på nuvarande statusklassning och de identifierade förbättringsbehoven bedöms det inte som möjlighet att nå god status i Bällstaån till år 2027. Förbättringsbehovet för framför allt hydromorfologin är omfattande vilket innebär att Bällstaån har mindre stränga krav för att uppnå god ekologisk status. Det mindre stränga kravet är dock bara kopplat till fysisk påverkan av tätortsbebyggelse i direkt närhet till ån. Trots det ska alltid bästa möjliga ekologiska status, som kan åstadkommas med rimliga åtgärder, uppnås.
- För att förbättra vattenkvaliteten, hydromorfologin och förutsättningarna för biologiskt liv i Bällstaån och Nälsta dike/bäck föreslås 25 platsspecifika åtgärder inom Stockholms stad. Ett antal övergripande åtgärder för hela åns avrinningsområde föreslås också. Dessa omfattar drift- och underhåll, tillsyn av miljöfarliga verksamheter samt vidare utredningar och undersökningar.
- Summan för de kostnadsatta platsspecifika åtgärderna inom Stockholms stad uppgår till cirka 480 miljoner kronor. Årliga kostnader för drift och skötsel beräknas till cirka 2,5 miljoner kronor. Kostnaden för övergripande åtgärder samt föreslagna utredningar uppskattas till 2,5-3 miljoner kronor.
- För investeringsåtgärder har det lokala åtgärdsprogrammet likställts med ett projektdirektiv för ett utredningsbeslut enligt Systemstöd för Stora Investeringsprojekt (SSIP), eller stadens investeringsprocesser i övrig. Beslutet innebär därmed att de föreslagna åtgärderna ska utredas vidare och att åtgärderna kan ändras baserat på resultat från utredningen.
- Övriga föreslagna åtgärder som driftinsatser, fördjupande undersökningar och miljötillsyn bör genomföras succesivt av respektive ansvarig nämnd och bolagsstyrelse, baserat på resultat från utredningar och ekonomiska förutsättningar.
- Åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen kan finansieras på olika sätt, till exempel genom VA-taxan eller inom ordinarie budget. Åtgärdsprogrammen innebär i sig inte ett beslut om finansiering och vilka åtgärder som ska genomföras utan detta prövas i stadens ordinarie processer. I och med detta sker också en prioritering mellan och inom de lokala åtgärdsprogrammen.

- De lokala åtgärdsprogrammen är inte juridiskt bindande som ett åtgärdsprogram i miljöbalkens mening, men utgör underlag för att konkretisera hur vattenmyndighetens bindande åtgärdsprogram ska kunna uppfyllas.
- Staden kommer fortlöpande att arbeta med att utveckla processerna för prioritering av åtgärder inom och mellan vattenförekomster på såväl övergripande programnivå som mellan specifika projekt. Dessa prioriteringar kommer att följa stadens övergripande mål om stadsutveckling.
- Arbetet med lokala åtgärdsprogram visar att det finns ett omfattande åtgärdsbehov för stadens vattenförekomster. Effekten av vidtagna åtgärder kommer även att dröja då återhämtningsprocesserna i ekologiska system tar tid.

Bakgrund

Miljökvalitetsnormer

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) ska samtliga vattenförekomster inom unionen skyddas och återställas så att de uppnår god ekologisk och kemisk status. Bestämmelser om kvaliteten på miljön i en vattenförekomst benämns som miljökvalitetsnormer och ansvaret för att en miljökvalitetsnorm följs åvilar kommuner och övriga berörda myndigheter.

Det ursprungliga målet för samtliga vattenförekomster har varit att god status skulle uppnås till år 2015. Om det på grund av orimliga kostnader, naturgivna förutsättningar eller tekniska svårigheter inte är möjligt att nå god status inom den givna tidsramen har tidsfrist medgivits fram till 2027. Om det inte är möjligt att nå god status kan tidsfristen förlängas eller så kan mindre stränga krav ersätta den generellt gällande miljökvalitetsnormen, enligt beslut av vattenmyndigheten.

Lokala åtgärdsprogram

Vattenmyndigheten i Norra Östersjön har tagit fram en förvaltningsplan med tillhörande åtgärdsprogram som på en övergripande nivå visar vad berörda kommuner behöver göra för att nå god vattenstatus. Syftet med lokala åtgärdsprogram är att konkretisera arbetet så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas i enskilda vattenförekomster. Lokala åtgärdsprogram som tas fram på kommunal nivå har inte samma rättsliga status som vattenmyndighetens åtgärdsprogram, vilka beslutas med stöd av miljöbalken.

Enligt Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus ska lokala åtgärdsprogram tas fram för stadens vattenförekomster. Åtgärdsprogrammen utgör en konkretisering av handlingsplanen för god vattenstatus och antas av respektive nämnd och bolag.

Föreslagna åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen syftar till att minska den historiska och befintliga belastningen som påverkar

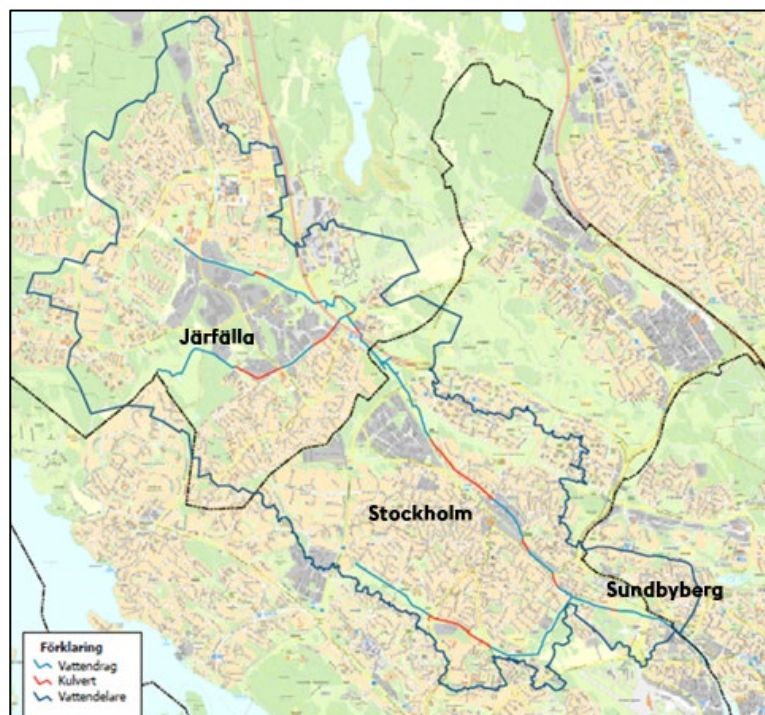
vattenförekomster medan stadens dagvattenstrategi främst syftar till att minska belastningen i samband med ny exploatering. Genom lokala åtgärdsprogram kan staden visa hur miljö kvalitetsnormerna är avsedda att följas och utgör därmed en förutsättning för att staden ska kunna förena sitt bostadspolitiska mål om att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030 med skyldigheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Nuvarande tillstånd i vattenmiljön

Statusklassningen speglar det befintliga tillståndet i vattenmiljön. Bällstaån bedöms ha dålig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Fisk är utslagsgivande för att den ekologiska statusen bedöms som dålig. Det beror främst på att ån är starkt fysiskt påverkad bland annat på grund av närheten till tät stadsbebyggelse, rätningarna av vattendragsfåran och ett stort antal kulverteringar.

Statusen för näringsämnen i Bällstaån är otillfredsställande. För att nå god status för fosfor till år 2027 uppskattas att den årliga belastningen från land behöver minska med cirka 530 kg/år vilket motsvarar en minskning med cirka 54 %. Stockholms andel av förbättringsbehovet uppskattas till 260 kg fosfor/år.

Föroreningar som förekommer i förhöjda halter i Bällstaån är perfluoroktansulfonsyra (PFOS), PAH:erna benzo(a)pyren och benzo(g,h,i)perylene, antracen, TBT samt koppar. Övriga föroreningar som förekommer i förhöjda halter är flamskyddsmedlet PBDE och kvicksilver men för dessa finns ett nationellt undantag då spridningen av ämnena är storskalig. Förbättringsbehovet för de föroreningar som påträffats över gällande gränsvärden varierar mellan cirka 50 och 96 %.

Figur 1. Bällstaåns tekniska avrinningsområde. Svart linje markerar kommungränser.

Varför är vattenkvaliteten dålig i Bällstaån?

Bällstaåns avrinningsområde ingår i ett av Stockholmsregionens mest expansiva områden med bland annat ny bostadsbebyggelse i Barkarbystaden, Järfälla kommun och Bromstensstaden i Stockholm. Flera stora infrastrukturprojekt pågår eller planeras; utbyggnad av Mälarbanan, anläggande av E4 Förbifart Stockholm, förlängning av tunnelbanan mellan Akalla och Barkarby och förlängning av tvärbanans Kistagren. Såväl befintlig som ny bebyggelse och infrastruktur behöver avleda dagvatten till Bällstaån.

Bällstaån utsätts för många olika typer av påverkan som har effekter på det biologiska och kemiska tillståndet i vattnet. Det handlar främst om utsläpp från diffusa källor som, via dagvatten, förs ut i ån. Bara en tredjedel av avrinningsområdet består av grönområden. Resten utgörs av bostäder, vägar, flera industriområden samt centrumområden.

Drygt 60 % av avrinningsområdets totala yta är idag hårdgjord vilket medför att mycket dagvatten från bebyggelse och vägar avleds till ån. Ett 50-tal dagvattenutlopp mynnar längs ån. Bakterietalen och ammoniumhalterna har vid flera provtagningstillfällen i ån varit mycket höga. En av förklaringarna till detta är att spillvatten kan läcka ut i dagvattensystemet från fastigheter som felaktigt har kopplat spillvatten till dagvattenledningar. Den stora andelen hårdgjord yta inom avrinningsområdet bidrar inte bara till att föroreningar följer med dagvattnet till ån utan även till att vattenflödet i ån varierar kraftigt. Detta ökar risken för översvämningar utmed hela Bällstaån.

Ett resultat av förändrade klimatförhållanden med mer nederbörd är att dagvattenflödena till Bällstaån sannolikt kommer att öka. Det innebär att både befintlig och ny bebyggelse riskera att drabbas av översvämningar om inte flödesbegränsande åtgärder genomförs inom hela avrinningsområdet.

Ärendet

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har fastställt miljö kvalitetsnormer för Bällstaån till måttlig ekologisk status till 2027, med mindre strängt krav för hydromorfologisk påverkan då befintlig stadsmiljö i direkt närhet till strandlinjen ses som ett allmänintresse av större vikt. Trots det mindre stränga kravet ska bästa möjliga ekologiska status uppnås, som kan åstadkommas med rimliga åtgärder. Miljö kvalitetsnormen för kemisk status är att god status ska uppnås till år 2027.

I åtgärdsprogrammets faktadel belyses utmaningarna inom hela åns avrinningsområde för att nå miljö kvalitetsnormerna. Genomförandeplanen för Stockholm innehåller förslag på olika typer av åtgärder och möjliggör för ansvariga aktörer att påbörja förstudier, projektering och genomförande av åtgärder utifrån de förslag som lämnas.

Primära målgrupper för åtgärdsprogrammet är kommunala nämnder och bolag i respektive kommun. För Stockholm stad är dessa i första hand Stockholm Vatten AB, miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden samt Spånga-Tensta, Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnder.

Både beräkningar av belastning, förbättringsbehov och kostnader för åtgärder är baserade på nuvarande kunskapsläge och rimliga antaganden. Beräkningarna är dock behäftade med osäkerheter som ska minimeras i ett senare skede i samband med att åtgärdsförslagen utreds vidare av respektive genomförandeorganisation.

De lokala åtgärdsprogrammen samt effekten av åtgärdsprogrammet kommer att förvaltas digitalt på Miljöbarometern, vilket innebär att uppföljning och förändringar redovisas på ett samlat och flexibelt sätt. Miljöförvaltningen har huvudansvar för den digitala hanteringen av samtliga lokala åtgärdsprogram inom staden.

En utvärdering av arbetet enligt de lokala åtgärdsprogrammen ska ske senast 2025. Utvärderingen kommer att samordnas av miljöförvaltningen och resultaten kommer att kommuniceras till miljö- och hälsoskyddsnämnden för vidare hantering.

Ärendets beredning

Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån är framtaget av miljöförvaltningen i Stockholms stad i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall. Bällstaågruppen, det kommunövergripande samarbetet kring Bällstaån, har fungerat som referensgrupp för faktadelen som omfattar hela åns avrinningsområde. Under hösten 2021 har representanter från stadens exploateringskontor, trafikkontor, stadsbyggnadskontor, fastighetskontor, idrottsförvaltning samt berörda stadsdelsförvaltningar haft möjlighet att delta i en referensgrupp vid utarbetandet av Stockholms stads genomförandeplan.

I det lokala åtgärdsprogrammet föreslås åtgärder vilka på sikt ska leda till att god vattenstatus nås i Bällstaån. I genomförandeplanen för Stockholms stad identifieras förvaltningar och bolag som får i uppdrag att utreda respektive åtgärd vidare. De ekonomiska konsekvenserna är översiktligt beskrivna genom att respektive åtgärd har kalkylerats utifrån relevanta schabloniserade kostnader. I arbetsprocessen har osäkerheter identifierats gällande kostnader och föroreningshalter samt risker att föreslagna anläggningars lokalisering kolliderar med andra ändamål.

En första version av åtgärdsprogrammet har översänts till berörda förvaltningar för kontorsremiss på tjänstemannanivå under våren 2022. Programmet har därefter kompletterats utifrån inkomna synpunkter. Stadens styrgrupp för god vattenstatus har granskat och godkänt åtgärdsprogrammet inför politisk behandling. I styrgruppen ingår miljöförvaltningen, Stockholm Vatten AB, exploateringskontoret, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret,

idrottsförvaltningen samt Bromma och Norrmalms stadsdelsförvaltningar.

Synpunkter och förslag

Förslag till åtgärder

I genomförandeplanen presenteras förslag på 25 platsspecifika åtgärder inom Stockholms stads del av Bällstaåns avrinningsområde. Dessa omfattar rening och fördröjning av dagvatten från befintlig bebyggelse samt åtgärder som förbättrar hydromorfologin och förstärker och förbättrar livsmiljöerna för vattenlevande organismer. I planeringen av de föreslagna åtgärderna behöver hydrauliken i Bällstaån och balansen mellan fördröjning och kapacitetsförändringar beaktas för att undvika översvämning vid kraftiga regn.

I genomförandeplanen föreslås även ett flertal övergripande åtgärder, bland annat tillsynsåtgärder för att säkerställa en så liten påverkan som möjligt från miljöfarliga verksamheter, större vägar och potentiellt förorenade områden. Därtill föreslås fortsatt arbete med att undersöka och åtgärda felkopplingar i dagvattennätet för att minska spillvattenpåverkan på Bällstaån.

Kostnader

Summan för de kostnadsatta platspecifika åtgärderna inom Stockholms stad uppskattas till 480 miljoner kronor. De åtgärder som innebär störst investeringskostnader för staden motiveras av att de ger stor reningseffekt samtidigt som de bidrar till att minska riskerna för översvämningar inom bebyggda områden. Kostnadsuppskattningarna för åtgärderna är osäkra och i flera fall kan totala kostnader redovisas först när detaljprojekteringarna har utförts.

De årliga kostnaderna för drift och skötsel beräknas till cirka 2,5 miljon kronor. Kostnader för utredningar som är viktiga för det fortsatta åtgärdsarbetet har uppskattats till 2,5-3 miljoner kronor.

Kostnaden för genomförandet av åtgärder ska sättas i relation till möjligheten att nå miljökvalitetsnormerna och därigenom kunna genomföra de planerade stadsbyggnadsprojekten i enlighet med kraven i plan- och bygglagen samt de ekosystemtjänster som en god vattenkvalitet för med sig.

Ansvar för genomförande

För investeringsåtgärder har det lokala åtgärdsprogrammet likställts med ett projektdirektiv för ett utredningsbeslut enligt Systemstöd för Stora Investeringsprojekt (SSIP), eller stadens investeringsprocesser i övrigt. Beslutet innebär därmed att de föreslagna åtgärderna ska utredas vidare baserat på mer detaljerad kunskap om de lokala förutsättningarna. Om respektive åtgärd är motiverad att tas vidare kommer dessa hanteras inom ordinarie investeringsprocess för inriktnings- och genomförandebeslut, där varje åtgärd hanteras enskilt men resultat följs upp aggregerat för respektive vattenförekomst. De föreslagna åtgärderna kan därmed ändras baserat på resultat från vidare utredning. Åtgärderna ska dock tillsammans uppnå det övergripande målet; att uppnå god vattenstatus i aktuell förekomst.

Om det visar sig att någon föreslagen åtgärd inte är möjlig att genomföra behöver en åtgärd som ger motsvarande resultat tas fram. Beslutet att godkänna förslaget till lokalt åtgärdsprogram innebär inte ett beslut att vidta exakt de åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet, utan att vidta de åtgärder som krävs för att nå det övergripande målet god status.

Även om ansvaret för genomförande av några av de föreslagna åtgärderna i Bällstaåns lokala åtgärdsprogram är under utredning så är Stockholm Vatten AB i egenskap av verksamhetsutövare huvudansvariga för genomförandet av dagvattenåtgärder i befintlig miljö. Trafikkontoret och berörda stadsdelsförvaltningar ansvarar för åtgärder på allmän platsmark, som exempelvis förbättring av drift- och skötsel i syfte att minska påverkan på dagvattnet. Stadsbyggnadskontoret ansvarar för att tillräckligt med utrymme avsätts för åtgärder i samband med detaljplanering. Vidare ansvarar stadsbyggnadskontoret även för den mer övergripande stadsplaneringen och därmed även att åtgärdsbehov beaktas i ett större områdesperspektiv.

Genom de lokala åtgärdsprogrammen tydliggörs att kommunerna behöver avsätta eller på annat sätt reservera de ytor som är nödvändiga. För att åtgärderna ska kunna genomföras på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt bör ytorna samplaneras med klimatanpassningsarbetet och stadsbyggnadsprocessen i övrigt.

Finansiering av åtgärder

Åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen kan finansieras på olika sätt, till exempel genom VA-taxan eller inom ordinarie budget. Åtgärdsprogrammen innebär inte i sig ett beslut om finansiering och vilka åtgärder som ska genomföras utan detta prövas i stadens ordinarie processer. I och med detta sker också en prioritering mellan och inom de lokala åtgärdsprogrammen.

Tillräckliga medel för såväl investering som drift behöver avsättas för genomförande av nödvändiga åtgärder om stadens vattenområden ska uppnå god status. Erfarenheter från tidigare åtgärdsarbete för att förbättra vattenstatusen i stadens sjöar visar att det finns behov av en väsentligt utökad finansiering för att nå målet om en god vattenstatus. Åtgärder för bättre vatten, och även åtgärder för att minska riskerna för översvämningar i bebyggda miljöer, behöver vara en naturlig del av stadsutvecklingen.

Möjligheten att nå miljö kvalitetsnormerna

Baserat på nuvarande statusklassning och de identifierade förbättringsbehoven bedöms det inte som möjlighet att nå god status i Bällstaån till år 2027. Förbättringsbehovet för framför allt hydromorfologin är omfattande vilket innebär att Bällstaån har mindre stränga krav för att uppnå god ekologisk status. Det mindre stränga kravet är dock bara kopplat till fysisk påverkan av tätortsbebyggelse i direkt närhet till åns strandlinje. Trots det ska alltid bästa möjliga

ekologiska status, som kan åstadkommas med rimliga åtgärder, uppnås.

Stockholms stad har ansvar för drygt hälften av det totala förbättringsbehovet för fosfor vilket innebär en minskning av belastningen med minst 260 kg fosfor/år. Föreslagna åtgärder, som kan kvantifieras, förväntas bidra till att minska den externa belastningen av fosfor till Bällstaån med cirka 173 kg per år. Den beräknade effekten understiger därmed Stockholms andel av förbättringsbehovet. För flera av förslagen kan reningseffekterna beräknas först i samband med vidare utredning. Även åtgärdande av felkopplingar i avloppssystemet och flertalet tillsynsåtgärder kommer att bidra med minskat utflöde av fosfor och andra föroreningar till Bällstaån.

För att åstadkomma en förbättrad vattenkvalitet behövs en hög åtgärdstakt, ekonomiska och personella resurser samt att befintliga ytor kan tas i anspråk. Kostnaderna och arbetet med åtgärderna för att förbättra statusen i Bällstaån bör dock beaktas tillsammans med kostnaderna och antalet åtgärdsförslag för stadens samtliga vattenförekomster.

Utöver underskattade kostnader bedöms även åtgärdsarbetet att behöva fortgå bortom slutåret 2027 på grund av det omfattande åtgärdsbehovet som finns. Det omfattande åtgärdsbehovet och att effekten av vidtagna åtgärder kommer att dröja på grund av att återhämtningsprocesserna i ekologiska system tar tid, medför att det kommer att vara svårt att nå miljökvalitetsnormerna i stadens vattenförekomster.

Det kommer att vara av vikt att utveckla strukturer och samverkan för att åstadkomma väl grundade prioriteringar. Staden kommer därför att fortlöpande arbeta med att utveckla processerna för samordning och projektledning samt prioritering av åtgärder inom och mellan vattenförekomster på såväl övergripande programnivå som mellan specifika projekt. Dessa prioriteringar kommer att följa stadens övergripande mål om stadsutveckling.

Bilagor

1. Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån – Fakta och åtgärdsbehov
2. Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån – Genomförandeplan Stockholms stad inklusive *bilaga 1-4 – Geografisk placering av platspecifika åtgärder samt bilaga 5 – Stockholms stads gemensamma ansvar.*